

**ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

САМОЙЛОВА ОЛЕСЯ В`ЯЧЕСЛАВІВНА

**МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ
РЕГІОНАЛЬНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ**

Спеціальність: 074 Публічне управління та адміністрування

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи на здобуття наукового ступеня
магістра публічного управління

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. XXI століття інколи називають століттям міграції. Міграційні переміщення, масштаби яких постійно зростають, а напрями та їх склад урізноманітнюються, перетворилися на помітний чинник розвитку глобалізованого світу. Вони чинять значний вплив на кількісний та якісний склад населення, економіку, політику, культуру. Оскільки міграційна політика значною мірою є відповіддю на виклики міграційних процесів, її аналіз неможливий без усвідомлення особливостей сучасних міграцій.

Міжнародна міграція населення, яка активізувалася як у світі, так і в Україні, потребує постійного моніторингу та аналізу, чіткого державного управління. На міжнародному рівні формується багатостороння система її регулювання. Відповідно, в Україні, для повноцінного її приєднання до міжнародної системи регулювання міграційних процесів, необхідно удосконалити і привести у відповідність до міжнародних стандартів національне законодавство. Конституція України заклала правовий фундамент у становлення суспільних відносин у сфері міграції, оскільки саме у ній були закладені принципово нові засади державної міграційної політики України, спрямовані насамперед на забезпечення прав і свобод людини та громадянина, що відповідає міжнародно-правовим стандартам.

Людина, її життя й здоров'я, честь і гідність, недоторканність визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Проте, права людини, у тому числі мігранта, потребують істотної переорієнтації всієї національної правової системи, зокрема, на: чітке визначення правового статусу різних категорій мігрантів, зокрема, статусу іммігрантів, статусу іноземців та осіб без громадянства, яким надається притулок, статусу біженців, статусу репатріантів, статусу туристів-мандрівників. У тому числі потребує удосконалення механізм інтеграції мігрантів в українське суспільство задля досягнення мети однакового розвитку

всіх, гарантування реалізації прав і свобод мігрантів, забезпечення охорони законних інтересів і прав мігрантів, стимулювання участі мігрантів у державному й суспільному житті України як фактор її розвитку, як життєдайної економічної сили.

Конституція України закріпила основні засади міграційної державної політики України з питань міграції людини та громадянина. Її метою є цілеспрямоване впорядкування міграційних потоків, подолання негативних наслідків неорганізованих і неконтрольованих процесів міграції, забезпечення умов для реалізації прав мігрантів, їх інтеграції в політичне, юридичне, соціальне життя країни.

Значний внесок у розвиток міграційного права та дослідження проблем реалізації міграційної політики зробили вітчизняні вчені: О. Бандурка, Ю. Бузницький, А. Бабенко, В. Колпаков, О. Кузьменко, С. Мосьондз, В. Новік, В. Олефір, О. Піскун, І. Прибитков, Ю. Римаренко, Ю. Тодик, В. Шаповал, М. Шульга та інші. Водночас, питанням конституційного забезпечення міграційної політики в Україні науковцями, на нашу думку, приділялось не достатньо уваги.

Мета дослідження. Проаналізувати сучасний стан міграційної політики в Україні та країнах Європейського Союзу, визначити її основні засади, перспективи, запропонувати зміни до чинного законодавства України з питань забезпечення міграційних прав і свобод людини.

Для досягнення мети було визначено наступні завдання:

- проаналізувати джерельну базу та визначити основні поняття і категорії дослідження;
- проаналізувати законодавчу та нормативно-правову базу дослідження;
- проаналізувати міжнародний досвід реалізації державної міграційної політики;
- розкрити особливості формування та інституційне забезпечення міграційної політики України;

- визначити особливості міграційної політики та перспективи її оптимізації на прикладі Миколаївської області.

Об'єктом дослідження є міграційна політика України.

Предметом дослідження є особливості, проблеми та перспективи державної міграційної політики як інструменту регіональної стабільності.

Методи дослідження. Для розв'язання поставлених завдань, автором застосовано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів пізнання. Під час дослідження було використано такі методи: метод узагальнення використано для дослідження міграційної політики зарубіжних країн. Метод порівняння – використано у роботі під час дослідження закордонного досвіду політико-адміністративних систем регулювання міграційними процесами. Системний метод дав можливість обґрунтувати інституціональну систему як цілісне явище та проаналізувати окремі її складові. Метод статистичного аналізу та синтезу використовувався під час дослідження при порівнянні та класифікації теоретичних підходів до питань міжнародної міграції та політики імміграційного контролю. Історичний метод дав можливість простежити етапи формування імміграційної політики та розвитку імміграційних рухів в Україні.

Крім того, в даному дослідженні були застосовані загальнонаукові методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції.

Наукова новизна одержаних результатів обумовлена тим, що дане дослідження є спробою комплексного аналізу сучасного стану міграційної політики в Україні як інструменту регіональної стабільності.

Практичне значення одержаних результатів. Положення і висновки роботи можуть бути використані для подальшого науково-теоретичного дослідження питань міграційної політики в Україні, а також у навчальному процесі з підготовки фахівців з державного управління.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження було опубліковано тези: «Міграційна політика України як інструмент регіональної стабільності», підготовлені автором на Всеукраїнську науково-методичну конференцію «Могилянські читання – 2018: досвід та тенденції

розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти», Миколаїв, 12-17 листопада 2018 року.

Структура роботи зумовлена її метою та завданнями і складається зі вступу, трьох розділів, шести підрозділів, висновків, списку використаних джерел (122 найменування), додатків. Загальний обсяг роботи становить 126 сторінок, з яких 99 основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** аргументовано актуальність теми, сформульовано мету та основні завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, висвітлено наукову новизну і практичне значення виконаної роботи. Наведено результати апробації основних положень та особистий внесок автора дослідження.

У **першому розділі** *«Теоретичні засади дослідження міграційної політики України як інструменту регіональної стабільності»* проаналізовано джерельну, законодавчу та нормативно-правову базу дослідження та визначено основні поняття і категорії дослідження.

Підрозділ 1.1. «Джерельна база та основні поняття і категорії дослідження». Аналіз як сучасної, так і архаїчної наукової літератури свідчить про неабиякий науковий інтерес до вирішення проблем міграційної політики як в Україні, так і за кордоном. Тематику основних наукових праць у сфері міграції можна поділити на три напрями: нормативно-правовий – це вивчення проблеми правового забезпечення міграційної політики; загальнотеоретичний – де вивчалися проблеми формування міграційної політики та інституціональний – вивчення особливостей функціонування, формування та розвитку відповідних інститутів у сфері міграції. Визначено поняття «мігрант» та «нелегальна міграція», а також «міграційна політика». Запропоновано авторське трактування цього поняття: міграція – це процес, у результаті якого особи внаслідок соціально-економічних, політичних та інших обставин, примусово або добровільно здійснюють внутрішнє або зовнішнє переміщення

як через міжнародні кордони, так і всередині держави для задоволення чи збереження власних потреб.

У підрозділі 1.2. «Законодавча та нормативно-правова база дослідження» визначено, що правову основу міграційної політики України становлять: Конституція України, Закони України у сфері міграції Про громадянство України», «Про зайнятість населення», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про імміграцію», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України», «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», укази та розпорядження Президента України з питань формування органів державного управління у сфері міграції, про затвердження заходів у сфері міграції, з питань співробітництва у сфері міграції, щодо введення в дію рішень РНБО, з організаційних питань, послання та звернення до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України, а також Концепція державної міграційної політики та Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року, а також інші нормативні і правові акти, що приймаються Урядом на виконання законів України.

У другому розділі «Міжнародний досвід реалізації державної міграційної політики» визначені основні напрями діяльності світового співтовариства щодо міграційної політики.

У підрозділі 2.1. «Розвиток міжнародного співробітництва у сфері міграції» виявлено, що в Україні присутні декілька міжнародних організацій, які координують міжнародну міграційну політику з боку держав та міжнародних організацій, створюють форуми для обговорювання актуальних питань і проблем у сфері міграції, а також надають державам технічну та консультативну допомогу задля реалізації конкретних проектів у міграційній сфері. Це такі організації, як Міжнародна організація з міграції, Управління

Верховного комісара ООН у справах біженців, Рада Європи. Зроблено висновок, що Україна дуже активно і тривалий час співпрацює з міжнародними організаціями, які займаються питаннями та проблемами міграції в світі, і в Україні.

У підрозділі 2.2. «Законодавче та інституційне забезпечення державної міграційної політики європейських країн» встановлено, що державна міграційна політика на усесвітньому рівні створюється та реалізується у вигляді декларацій, конвенцій, а також інших актах, прийнятих перш за все на рівні Організації Об'єднаних Націй. Проаналізовано законодавчу базу європейських країн. Встановлено, що упродовж останніх двадцяти років міграційна політика Європейського Союзу суттєво змінилася і набула нового змісту, а саме: попередні неформалізовані міжурядові організації створили повноцінний законодавчий блок співтовариства. Було виявлено, що в ідеології регіональної економічної політики європейських країн важливе місце тепер займає розуміння того, що головним її об'єктом стало – різного роду регіональні (просторові) нерівності, різниця в рівнях розвитку країн, зайнятості і доходів населення, умовах підприємництва.

У третьому розділі «Сучасний стан та перспективи розвитку державної міграційної політики України» розкрито особливості формування та інституційне забезпечення міграційної політики України та визначено особливості міграційної політики та перспективи її оптимізації на прикладі Миколаївської області.

У підрозділі 3.1. «Особливості формування та інституційне забезпечення міграційної політики України» встановлено, що Державна міграційна служба – є органом, яка формує і реалізує державну міграційну політику України. Також визначено, що роботою в цьому напрямі в Україні займається і низка органів державної влади, а саме: Міністерство внутрішніх справ України, Державна прикордонна служба України, Міністерство закордонних справ України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство освіти і науки України, Державна служба зайнятості України, Державна інспекція

України з питань праці, а також Служба безпеки України. Зроблено висновок, що основними напрямками міграційної політики в Україні можна визначити наступні:

1) на загальноєвропейському рівні встановити обмеження міграційного потоку, для чого необхідно далі приймати відповідні нормативно-правові документи, які будуть регулювати це питання;

2) посилити контроль перетину біженцями кордонів української держави, особливо на Заходніх і Південних кордонах, а також в гірських плато та лісових масивах;

3) стимулювати біженців щодо повернення на батьківщину, задля чого необхідно втілювати в життя відповідні програми, і перш за все добровільного виїзду іммігрантів на батьківщину;

4) уніфікація загальноєвропейського законодавства та законодавства України відповідно до необхідності та потреб сьогодення. Окремо слід наголосити на необхідності вирішення протиріч, які існують сьогодні між Україною та країнами Європейського Союзу.

У підрозділі 3.2. «Міграційна політика та перспективи її оптимізації на прикладі Миколаївської області» розглянуто роботу органів міграційної служби на прикладі Миколаївської області. Піддано аналізу основні напрямки діяльності Управління ДМС України в Миколаївській області, відповідно до положення про службу. Визначено, що міграційна політика як міста, так і області взагалі, має бути спрямована на посилення співпраці та координації органів правопорядку, прикордонних служб, служб цивільного захисту, а також органів міграційної служби Миколаївської області. І насамперед, зазначені стратегічні та пріоритетні заходи повинні спрямовуватися на проведення спільної міграційної політики, сприяння легальній міграції на території області та посилення боротьби з нелегальною міграцією, шляхом укріплення охорони кордонів Миколаївської області

ВИСНОВКИ

Відповідно до визначених у магістерській роботі мети і завдань отримані результати, які в сукупності вирішують важливе наукове завдання щодо забезпечення міграційної політики в Україні. В узагальненому вигляді вони зводяться до таких теоретичних і практичних висновків:

1. В результаті аналізу джерельної бази дослідження вдалося дослідити наукові погляди та праці, державні документи, що стосуються формування та функціонування інститутів державного регулювання міграційної політики України. Однак мусимо визнати, що дослідження інститутів державної міграційної політики з точки зору науки державного управління все ще залишається малодослідженою темою у середовищі вітчизняних науковців. Аналіз джерельної бази з окресленої проблематики засвідчив наявність суперечностей в осмисленні питань міграції і міграційної політики, в умовах динаміки сучасного політичного життя України. Розуміння міграції деякими науковцями вбачається у комплексі формальних і неформальних принципів, норм, правил, повідомлень, які обумовлюють і регулюють переміщення людей, а також мотивують механізми діяльності старих і створення нових політичних інститутів. Усе ж більшість концепцій, за допомогою яких вивчаються сучасні факти й фактори вибуття і прибуття населення, фокусуються на їх нормативно-правовій основі та соціально-економічній природі, залишаючи поза увагою ціннісний вимір досліджуваного феномену.

У визначенні поняття «міграція» уточнена просторова координація переміщення та формально-юридична причина цього переміщення. Заслугове на увагу визначення дослідників, що міграція – це «переміщення людей як через міжнародні кордони, так і всередині держави». Враховуючи особливості вже існуючих визначень поняття «міграція», запропоновано авторське трактування цього поняття: міграція – це процес, у результаті якого особи внаслідок соціально-економічних, політичних та інших обставин, примусово або добровільно здійснюють внутрішнє або зовнішнє переміщення як через міжнародні кордони, так і всередині держави для задоволення чи збереження

власних потреб.

Аналіз сучасної наукової літератури свідчить про значний науковий інтерес до вирішення проблем міграційної політики як в Україні, так і за кордоном. Зокрема розглядалися такі питання, як особливості сучасних міграційних процесів; аналіз чинників, що впливають на формування міграційної політики; визначення змісту понять у сфері міграції; правові засади регулювання міграційного процесу в Україні; проблеми інституціонального забезпечення та впливу держави на міграційні процеси. Тематику основних наукових праць у сфері міграції можна поділити на три напрями: нормативно-правовий – вивчення проблем правового забезпечення міграційної політики; загальнотеоретичний – вивчення проблем формування міграційної політики та інституціональний – вивчення особливостей функціонування, формування та розвитку відповідних інститутів у сфері міграції.

Отже, можна стверджувати, що більшість досліджень фрагментарно розглядають порушене питання або ґрунтуються на законодавчих актах, які на сьогодні вже втратили свою чинність. Погляди науковців і політичні рішення держав не завжди збігаються, різноплановість поглядів, методів дослідження функціонування інститутів державного регулювання міграційної політики України залишили багато прогалин у теоретичній базі. Тому необхідно комплексно вивчати, аналізувати, порівнювати деякі положення та думки і робити висновки щодо формування та функціонування інститутів державного регулювання міграційної політики України.

2. Законодавство України щодо міграційної політики останнім часом було удосконалено. Але, разом з тим, це відбулося не стільки завдяки усвідомленню владою та суспільством значення міграційної політики для розвитку країни, скільки внаслідок реалізації дій з лібералізації візового режиму, які були надані Україні ЄС у листопаді 2010 р.

Всі законодавчі та нормативно-правові джерела було об'єднано в такі групи: а) законодавчі акти Верховної Ради України, які впливають на

формування та функціонування інститутів державного регулювання міграційної політики; б) акти Президента України; в) постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, акти органів виконавчої влади України; г) міжнародні документи, договори та угоди.

Було виявлено, що однією з проблем міграційної політики в Україні є відсутність базового законодавства про основи міграційної політики, як того вимагає Конституція, як наслідок цього, бракування інституційного забезпечення. Величезна кількість підзаконних і відомчих нормативних актів, які регулюють процедури реалізації законів веде зазвичай до суб'єктивної правозастосувальної практики. Механізм роботи з нелегальними мігрантами та шукачами притулку вже більш як десять років характеризується хаотичністю у підходах, неузгодженістю дій на міжвідомчому рівні і суперечить європейським стандартам. Таким чином, дуже важливим аспектом міграційної політики країни було б прийняття Закону «Про міграційну політику в Україні, та за її межами». В даному нормативно-правовому акті необхідно було б прописати основні положення, визначення понять та регламентацію діяльності Державної міграційної служби України. Також важливим було б на законодавчому рівні окреслити особливості координації міграційної служби, правоохоронних та прикордонних органів. Визначити єдину Концепцію роботи та співпраці в даному напрямку – боротьбі з нелегальною міграцією.

3. Процес формування міграційної політики ЄС не був ні простим, ні однозначно поступальним. Рішення у сфері міграції завжди були у центрі суспільних дебатів як на національному, так і на загальноєвропейському рівнях, оскільки належали до політично чутливих, повинні були враховувати широкий спектр питань безпеки, захисту прав людини та внутрішньо європейської солідарності і взаємодопомоги. Труднощі виникали і щодо імплементації цих рішень, їхньої інтерпретації в різних державах та можливостей фактичного виконання. Попри посилення значення загальноєвропейських інституцій у формуванні міграційної політики, особливо після набуття чинності Лісабонською угодою, важливі питання у

сфері міграції залишалися у компетенції національних урядів. Попри це, єдність політичних підходів до регулювання міграційних процесів забезпечується спільними для всіх країн-членів базовими принципами ЄС, спрямованим на забезпечення прав людини, демократії, верховенства права.

Упродовж останніх двадцяти років міграційна політика Європейського Союзу суттєво змінилася і набула нового змісту. Колишні неформалізовані міжурядові контакти еволюціонували у повноцінний законодавчий блок співтовариства. В ідеології регіональної економічної політики європейських країн важливе місце займає розуміння того, що головним її об'єктом є різного роду регіональні (просторові) нерівності - різниця в рівнях розвитку, зайнятості, доходів населення, умовах підприємництва тощо. З цього випливає, що на рівень міграційної привабливості регіонів, а значить на напрями міграційних потоків, в першу чергу впливають заходи регіональної (або просторової) економічної політики, покликаної зводити до мінімуму регіональні нерівності. Це відбулося внаслідок об'єктивної потреби у виробленні спільних підходів до регулювання міграційними процесами, як внаслідок їх інтенсифікації і всередині, і з-поза меж співтовариства, так і в контексті поглиблення європейської інтеграції як такої. На думку багатьох експертів, після набуття чинності Амстердамською угодою міграційна політика євроспільноти стала одним з найбільш очевидних здобутків її інтеграції.

4. Державні заходи щодо міграційної політики, зокрема у сфері діяльності міграційної служби, безпосередньо стосуються забезпечення прав людини, перш за все – українців, які працюють за кордоном. Відповідно до вимог Конституції України, Уряд розробив і прийняв Концепцію міграційної політики та Стратегію міграційної політики України. Наступним кроком повинно бути створенням спеціально уповноваженого громадянського центрального органу виконавчої влади з питань міграції. Але говорити про наявність цілісної системи юридичних норм і адміністративної практики ще зарано. Труднощі створення такої системи пов'язані з відсутністю необхідного

досвіду, оскільки, як і багато інших елементів державного механізму міграційної політики і засоби її реалізації раніше в Україні були відсутні, з дефіцитом підготовлених кадрів, серйозними економічними труднощами, на тлі яких дозвіл міграційних проблем іноді не виглядає першочерговим.

На сучасному етапі надзвичайно актуальною для України є проблема вдосконалення міграційної політики. Необхідність активного втручання урядових структур у перебіг міграційних процесів є очевидним, однак діяльність держави в жодному разі не повинна зводитися до заборонних заходів, наслідком яких може бути зростання нелегальної міграції та підвищення напруженості у суспільстві. Аналіз теперішньої структури державного регулювання міграційних процесів показав, що, незважаючи на досить невеликий термін її становлення (перші законодавчі та нормативні акти з'явилися лише у 1992 році), система у цілому сформувалася.

Отже, основними напрямками міграційної політики в Україні можна вбачати наступні:

- 1) встановлення обмежень міграційного потоку на загальноєвропейському рівні, для чого необхідно прийняти відповідні нормативно-правові документи;
- 2) посилення контролю перетину біженцями кордонів країни, особливо на Заході і Півдні країни, а також в гірських та лісових масивах;
- 3) стимулювання біженців повертатися на батьківщину та втілювати в життя відповідні програми пріоритету добровільного виїзду іммігрантів додому;
- 4) уніфікувати загальноєвропейське законодавство та законодавство України відповідно до викликів та потреб сьогодення. Окремо слід наголосити на необхідності вирішення протиріч, які існують сьогодні між нашою країною та країнами Європейського Союзу.

Міграційна політика має враховувати світовий досвід, який свідчить про отримання користі навіть з еміграції висококваліфікованих спеціалістів. Звичайно емігранти своєю працею примножують національне багатство країни. Досить лише нагадати, що такі країни, як США, Канада, Австралія, Ізраїль та

деякі інші, збудували свою економіку винятково за рахунок інтелектуального, фізичного, фінансового потенціалу іммігрантів. А Німеччина і Франція та інші країни Західної Європи значно посилюють свою економічну могутність також за рахунок іммігрантів. Заробляючи пристойні гроші, мігрант має можливість переказати частину їх родичам, які залишилися на батьківщині. Такий фактор розвитку економіки, як грошові перекази, надзвичайно важливий не лише для держав третього світу (в деяких з них грошові перекази в окремі роки становили до 50 % ВВП), а й ряду країн Європейського Союзу - Португалії, Греції, Ірландії, Фінляндії.

Спектр завдань державної міграційної політики України, що мають комплексний характер і пов'язаних із забезпеченням прав і свобод людини, значно ширший, ніж власне протидія незаконній міграції. Міграційна проблема є глобальною. Її глобальність визначається тим, що переміщення населення між державами стосується всіх континентів земної кулі, її розв'язання можливе за умови поєднання зусиль усієї міжнародної спільноти.

Слід зазначити, що основа проблеми – це не тільки міграційна політика України, але й політика «країн-експортерів» нелегальних мігрантів. Війни та конфлікти у країнах Сходу провокують додатковий наплив біженців на українську територію. У зв'язку із цим існуюча проблема вимагає її врегулювання не лише на території України, але на території держав, де панують воєнні сутички, країн Європейського Союзу. Через це країнам Євросоюзу разом з Україною необхідно створити коаліцію для врегулювання ситуації з подальшою репатріацією біженців на їхні батьківщини.

Таким чином, міграційна політика України вимагає тотального перегляду та впровадження в життя нових підходів до вирішення проблем нелегальної міграції. Розглянуті напрями варто об'єднати в єдину зовнішню політику України і, перш за все, в політику безпеки країни. Таким чином, державні заходи щодо міграційної політики, зокрема у сфері діяльності міграційної служби, безпосередньо стосуються забезпечення прав людини, перш за все – наших співвітчизників, які працюють за кордоном.

Останніми роками розвиток міграційної політики України помітно прискорився. Однак ці позитивні зрушення, що відбулися, скоріше є реакцією на рекомендації європейських партнерів, ніж результатом розуміння владою місця міжнародної міграції в розвитку України, консолідації суспільства щодо розв'язання міграційних проблем. Вагомим зовнішнім її чинником виявилось виконання Плану дій з лібералізації візового режиму з ЄС. Отже, міграційна політика України вимагає тотального перегляду та впровадження в життя нових підходів до вирішення проблем нелегальної міграції. Розглянуті напрями варто об'єднати в єдину зовнішню політику України і, перш за все, в політику безпеки країни.

5. Було визначено, що Управління Державної міграційної служби України в Миколаївській області здійснює реалізацію на території Миколаївської області державної політики у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів. Одним з основних напрямків діяльності міграційної служби Миколаївської області є боротьба з нелегальною міграцією, у зв'язку з тим, що за останні роки збільшився потік нелегальних мігрантів, які виявляються на території Миколаївської області. Так за останні два роки було виявлено 385 порушників міграційного законодавства, а саме: порушення іноземцями та особами без громадянства правил перебування в Україні і транзитного проїзду через територію України; порушення порядку працевлїштування, прийняття на навчання, надання житла, реєстрації іноземців та осіб без громадянства та оформлення для них документів; невжиття заходів до забезпечення своєчасної реєстрації іноземців та осіб без громадянства; порушення порядку надання іноземцям та особам без громадянства житла, транспортних засобів та сприяння в наданні інших послуг, тощо. Також важливим є напрямок діяльності Управління ДМС в Миколаївській області з документування громадян України, а саме оформлення і видача паспорта громадянина України у вигляді картки та

паспорта громадянина України для виїзду за кордон. Ще одним з важливих напрямків діяльності міграційної служби Миколаївської області є ідентифікація іноземців та осіб без громадянства шляхом оформлення посвідок на постійне або тимчасове проживання на території України. Це є дуже позитивним явищем, тому що запроваджена система ідентифікації іноземців та осіб без громадянства унеможливорює використання недостовірної інформації про особу, і продовжує накопичення актуальної інформації у сфері міграції.

На нашу думку, всі розглянуті проблеми та необхідні заходи щодо їх усунення свідчать про те, що пріоритетом роботи органів міграційної служби Миколаївської області має стати розробка ефективної стратегії внутрішньої безпеки, яка має сприяти посиленню захисту громадян, зокрема від організованої злочинності, тероризму та інших загроз, які почали виникати і щоразу частіше виникають сьогодні внаслідок неконтрольованого напливу іноземних громадян. Тому міграційна політика області має бути спрямована на посилення співпраці органів правопорядку, прикордонників, представників цивільного захисту і органів міграційної служби Миколаївської області. Також зазначені стратегічні заходи повинні спрямовуватися на проведення спільної міграційної політики, сприяння легальній міграції та посилення боротьби з нелегальною міграцією шляхом посилення охорони кордонів Миколаївської області.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Самойлова О. В. Міграційна політика України як інструмент регіональної стабільності / О. В. Самойлова // Могилянські читання – 2018 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти : XXI Всеукр. Наук.-метод. конф.: тези доповідей публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів. Право, Миколаїв, 12-17 листоп. 2018 р. / ЧНУ ім.

Петра Могили. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. – С. 66-68.

АНОТАЦІЯ

Магістерська робота має науково-дослідницький характер. В ній подається характеристика теоретичних засад дослідження міграційної політики, розкрито структурно-функціональні особливості та взаємодію державних органів, які реалізують державну політику у сфері міграції, розглянуто проблеми, які виникають при розмежуванні владних повноважень. Аналізується закордонний досвід щодо реалізації міграційної політики та розвиток міжнародного співробітництва у сфері міграції. Проаналізовано особливості процесу реалізації міграційної політики України та її інституційне забезпечення. Визначено, що Державна міграційна служба України – є органом з формування та реалізації державної міграційної політики України. Розкрито особливості міграційної політики та перспективи її оптимізації на прикладі Миколаївської області.

Ключові слова: міграція, міграційні процеси, міграційна політика.

ANNOTATION

Master's work has a research-based character. It describes the theoretical foundations of the research. The paper analyzes some of the problem aspects of migration policy in Ukraine. Strengthening the role of migration processes in conducting active migration policies is a tool for ensuring the interests of the state. In the introduction the relevance and level of theme development are substantiated; the purpose and main tasks, object, subject and methods of research are determined; the scientific novelty is describes; the practical value of the obtained results of master's work is established; one publication is indicated; the structure and scope of work are indicated. Due to the influx of refugees from the East through war conflicts, Ukraine and the European Union need to create a coalition to resolve the

situation with the further repatriation of refugees to their homeland. The experience of foreign countries also shows that the introduction of restrictive measures on legal migration leads to an increase in illegal migration. Any migration policy depends not only on international commitments, but also on the ability to determine the position of international solidarity. It was determined that an important aspect of the migration policy of the country would be the adoption of the Law "On Migration Policy in Ukraine and Beyond". In this legal act it would be necessary to prescribe the main provisions, definition of the concepts and regulation of the activities of the State Migration Service of Ukraine. It would also be important to coordinate coordination of the Migration Service, law enforcement and border authorities at the legislative level. To define a single Concept of work and cooperation in this direction - the fight against illegal migration. The process of formation of the updated migration policy of Ukraine is analyzed. It is determined that the State Migration Service of Ukraine is the body for the formation and implementation of the state migration policy of Ukraine, as well as a number of state bodies dealing with the implementation of migration policy in Ukraine. The current state of migration policy in Ukraine based on the Mykolaiv region is explored and possible ways to improve its improvement.

***Keywords:** migration, migration processes, migration policy.*

LIST OF PUBLISHED WORKS ON THE THEME

1. Samoylova O.V. Migration Policy of Ukraine as an Instrument of Regional Stability / O.V. Samoylova // Mahylyansky Readings - 2018: Experience and Trends in the Development of Society in Ukraine: Global, National and Regional Aspects: XXI Allukr. Scientific method. Conf.: Thesis of reports public administration in Ukraine in the conditions of decentralization of power and its approach to European standards, Nikolayev, November 12-17. 2018. Mykolaiv: View of the ChNU them. Petra Mohyla, 2018. - P. 66-68.